ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 193 (8. 391) ◆ 1993 йил 29 октябрь, жума ◆ Сотувда эркин нархда

ФАРАНГ ТУПРОҒИДАГИ УЧРАШУВЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ФРАНЦИЯГА ДАВЛАТ ТАШРИФИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ПАРИЖ, 28 октябрь. РАТА—ТАСС мухбири Сергей Батирев билан ЎзА махсус мухбири Лев Левин хабар қилади: бугун Франция пойтахтининг асосий кўчалари ва майдонларида Ўзбекистон ва Франция давлат байроқлари ҳилпираб турибди. Президент ҳамда Бош вазир боргоҳлари — Елисей ва Матиньон саройлари ҳам давлат байроқлари билан безатилган.

Улар Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг бу мамлакатга ташрифи давом этаётганини эслатади. Ислом Каримов ташрифининг биринчи кунида Франция Президенти Франсуа Миттеран ва Бош вазир Эдуар Балладюр билан суҳбатлашди, Елисей саройида янги Европанинг Париж хартиясига имзо чекди. Бу эса Ўзбекистоннинг Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашига қўшилганини билдиради. Шунингдек, Франция билан Ўзбекистон ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома, бир қанча ҳукуматлараро битим ҳам имзоланди.

Бугун биз катта аҳамиятга молик ҳужжатларни имзоладик, деди Франция Президенти Франсуа Миттеран Елисей саройидаги ҳужжатларни имзолаш маросимидан кейин сўзга чиқиб. Шу тариқа биз муносабатларимизда янги даврни бошладик. Франсуа Миттеран уч-тўрт ойдан сўнг Ўзбекистонга жавоб ташрифи билан боришини айтди. Қадимий маданият ва тарихга эга бўлган Ўзбекистон жаҳон маданиятига муносиб ҳисса қўшган. Бу мамлакат билан муносабатларни ривожлантиришга Франция катта аҳамият бермоқда, деди Ф. Миттеран. Барча ишларингизда сизга муваффақият тилаймиз.

Ўзбекистон сиёсат, иқтисодиёт, маънавият соҳаларида Франция билан дўстона муносабат ўрнатишга ҳаракат қилмоқда, деди Ислом Каримов жавоб нутқида. Бугун имзоланган ҳужжатлар тарихий аҳамиятга эга, деди у. Бу ҳужжатлар яқинда мустақиллигининг икки йиллигини нишонлаган ёш Ўзбекистон Республикаси билан Франция каби буюк давлат ўртасида ҳамкорлик қилиш учун янги истиқболлар очади. Улар, шунингдек, ўзаро манфаатдорлик асосига қурилаётган давлатлараро тенг ҳуқуқли муносабатларнинг намунасидир, деди Ўзбекистон Президенти. Бу — бошқа кўп давлатлар раҳбарлари учун яхши намуна бўла олади, деб давом этди у. Мазкур ҳужжатларда кўзда тутилган тадбирлар амалга оширилибгина қолмай, кейин ҳам давом этаверади, деб умид қиламан. Сиз Ўзбекистонга ташриф буюрадиган вақтгача ҳамкорлигимизни кенгайтирадиган ва чуқурлаштирадиган янги ҳужжатларни тайёрлаб қўямиз. Ўзбек халқи француз халқига, унинг ўтмишига ва ҳозирги кунига зўр ҳурмат билан қарайди. Франция билан ҳамкорлик қилиб, ўз олдига қўйган мақсадларга эришажагига ишонади.

Ўзбекистон Президенти шу куни Франция Бош вазири Эдуар Балладюр, Ташқи ишлар вазири Ален Жюппе билан суҳбатлашди. Кечқурун Франция Президенти мўътабар меҳмон шарафига зиёфат берди.

Ўзбекистон Президентининг ташрифи, деди Франция Ташқи ишлар вазирлигининг расмий вакили Ришар Дюке журналистлар билан суҳбатда, иккала мамлакатга ўзаро муносабатларни чинакамига бошлаб юбориш ва унинг доираларини белгилаш имконини беради. Ўзбекистоннинг «Ўрта Осиёда тутган ўрни эътиборга олинса, у Франция учун муҳим ҳамкордир», деб таъкидлади Франция вакили. Унинг сўзларига қараганда, Ислом Каримовнинг Француз раҳбарлари билан суҳбатида бу минтақадаги аҳволга, шунингдек Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги тадрижий тараққиёти истиқболларига кўпроқ эътибор берилади.

Ташриф чоғида иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш масаласи асосий мавзулардан бири бўлади. Франция мутахассисларининг фикрича, бундай ҳамкорлик имкониятлари жуда катта. Гап, аввало, энергетика, авиация транспорти, телеалоқалар, деҳқончилик-саноат мажмуи, тўқимачилик саноати каби тармоқлар ҳақида бормоқда. Эътироф этилганидек, иккала мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқ ҳажми, афсуски, жуда кам: ўтган йили Ўзбекистоннинг Францияга сотган маҳсулоти ҳажми 230 миллион франк, Франциянинг экспорт ҳажми эса атиги 30 миллион франк бўлди.

Икки мамлакат ўртасидаги маданий алоқалар, хусусан тилшунослик ва археология мутахассислари ўртасидаги мулоқотлар ривожланиб бормоқда. Яқинда Тошкентда Франциянинг Марказий Осиёни ўрганиш маркази очилди.

Франция бошқа соҳаларда ҳам, хусусан мутахассислар тайёрлаш соҳасида ҳамкорликни ривожлантиришга тайёр, деб таъкидлади Ташқи ишлар вазирлиги вакили.

Ўзбекистон Президентининг Францияда бўлиши дастурида Миллий Мажлис ва сенат раислари Филипп Сегэн, Рене Монори, савдо-саноат доираларининг намояндалари билан учрашувлар кўзда тутилган.

Ўзбекистон Президентининг Францияга ташрифи шанба куни ниҳоясига етади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

1993 ЙИЛНИНГ 1 НОЯБРИДАН МЕҲНАТ ҲАҚИ, ПЕНСИЯЛАР ВА СТИПЕНДИЯЛАРНИНГ МИҚДОРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Истеъмол моллари ва хизматларнинг нархлари ўсиб бораётган шароитда Ўзбекистон Республикаси аҳолисини ижтимоий муҳофаза қилиш мақсадида:

1. 1993 йилнинг 1 ноябридан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудида:

иш ҳақининг энг оз миқдори ойига 16.200 сўм қилиб белгиланиб, иш ҳақи ўртача 1,2 баравар оширилсин;

фуқароларнинг солиқ олинмайдиган даромадларининг энг паст даражаси ойига 16.200 сўм миқдорида белгилансин;

меҳнат пенсиясининг энг оз миқдори ойига 17.550 сўм қилиб белгилансин, ҳозирги вақтда амалда бўлган барча турдаги пенсияларнинг миқдорлари ўрта ҳисобда 1,2 баравар оширилсин.

2. Олий ўқув юртлари талабаларининг, техникумлар ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг стипендиялари 1,2 баравар кўпайтирилсин, шу билан бирга талабаларнинг ошхоналари ва буфетларида тушлик овқатларнинг қийматидан 50 фоизли чегирмалар сақлаб қолинсин.

3. Бюджетдан пул билан таъминланадиган вазирликлар ва идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимлари, ташкилотлар ва муассасалар ушбу Фармонда белгиланган энг оз иш ҳақи миқдорига асосланиб, меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича ягона тариф сеткаси разрядларига мувофиқ ходимларнинг мансаб окладлари ўз вақтида қайтадан ҳисоблаб чиқилишини таъминласинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги мазкур Фармонга мувофиқ пенсияларнинг миқдорлари қайтадан ҳисоблаб чиқилишини таъминласин.

5. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги бюджетдан таъминланадиган муассасалар ва ташкилотлар ходимларининг иш ҳақини, пенсиялар ва стипендияларни ошириш билан боғлиқ сарф-харажатларни пул билан таъминлаш манбаларини аниқласин.

6. Мулкчилик шаклларидан қатъи назар хўжалик ҳисобидаги корхоналар ва ташкилотларга мазкур Фармонга мувофиқ даромад манбаларини қидириб топишига қараб, даромад манбалари вақтинча етишмай қолган тақдирда эса банк муассасалари аниқ мақсадни кўзлаб берадиган кредитлар ҳисобидан меҳнат ҳақини ошириш тавсия қилинсин.

7. Ушбу Фармон бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси зиммасига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 28 октябрь.

ИШЛАР РЕЖАЛАШТИРИБ ОЛИНДИ

ТОШКЕНТ «Миконд» заводида Ўзбекистон ХДПсининг икки йиллиги муносабати билан Собир Раҳимов тумани бошланғич ташкилотлари котибларининг анжумани бўлиб ўтди.

Анжуманни «Миконд» корхонаси бошланғич партия ташкилотининг котиби Шавкат Одилов кириш сўзи билан очди. Мажлисда Ўзбекистон ХДП Собир Раҳимов тумани кенгашининг биринчи котиби Ш. Асомов сўзга чиқиб, бу ёш сиёсий ташкилотнинг икки йил ичида туман миқёсида тутган ўрни, амалга оширган ишлари ва мустақил давлатимизнинг шаклланаётган пайтдаги аҳамиятлари ҳақида гапириб берди. Сўзга чиққан бошқа нотиқлар, жумладан завод бошланғич партия ташкилоти котибининг ўринбосари Т. Горина корхонада олиб борилаётган ишлар ҳақида гапирди.

Йиғилиш охирида туман кенгашининг келгусида қиладиган ишлари режалаштириб олинди.

Нарзулла ҲАМРОЕВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Кеча Тошкент вилояти фаолларининг йиғилишида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Сирдарё вилоят Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама этилди.

● Кеча Тошкентдаги Зобитлар марказий уйида Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мудофаа вазирлари ўринбосарларининг кенгаши очилди. Унинг ишида Озарбайжон, Арманистон, Беларусь, Грузия, Қозоғистон, Қирғизистон, Молдова, Россия, Тожикистон, Туркманистон, Ўзбекистон ва Украина мудофаа маҳкамаларининг раҳбарлари иштирок этмоқдалар.

● Республика фахрийлар ташкилотлари уюшмасида Ўзбекистон коммунал хизмат кўрсатиш вазири В. К. Михайлов билан учрашув бўлиб ўтди.

● Шу йил охиригача Хоразмдаги Дўстлик шаҳрида дастлабки ўнлаб замонавий юк машиналари йиғилади. Маълумки, бу ерда Германиянинг машҳур «Мерседес-Бенц» фирмаси билан юк автомобиллари ишлаб чиқариш бўйича қўшма корхона барпо этиляпти.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Россия Президенти Борис Ельцин Фармони билан мамлакатда ерга хусусий мулкчилик жорий этилди.

● Бугун Владикавказда Шимолий Осетия халқларининг курултойи ўз ишини бошлади.

● Ғарбий Грузияда ҳукумат қўшинлари ва собиқ президент Звиад Гамсахурдиа тарафдорлари ўртасида қуролли тўқнашувлар давом этмоқда.

● Душанбеда бўлиб ўтган матбуот конференциясида Ҳамдўстлик тинчликни сақлаш бирлашган кучларининг қўмондони, генерал-полковник Борис Пяньков берган баёнотига кўра, Тожикистонга Ҳамдўстликнинг 25 минг нафар аскарлари киритилади. Бу тинчликни сақлаш кучлари Тожикистон—Афғонистон чегарасидаги вазиятни барқарорлаштириш учун ана шу жойда ярим йил бўлиши мўлжалланган.

● Москвада Россия билан Вьетнам ташқи ишлар вазирлари ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

● Туркманистон пахта тайёрлаш режасини адо этди. Мамлакат пахтакорлари қабул пунктларига 1,3 миллион тонна қимматбаҳо хом ашё етказиб бердилар.

● Россияда ноқулай об-ҳаво шароитлари туфайли 2 миллион гектар майдондаги дон экинлари қор остида қолди.

ХОРИЖДА

● Хельсинкида бу ерга расмий ташриф билан келган Польша президенти Лев Валенса ва Финляндия президенти Мойино Койвисто ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

● Хитойда Мао Цзедун таваллуд топган куннинг 100 йиллигини тантанали нишонлаш тадбирлари бошланди.

● Гватемалада Марказий Америка давлатларининг анъанавий 14-учрашуви бўлиб ўтмоқда. Унда ушбу мамлакатлар иқтисодиётни бирлаштириш масалалари муҳокама этиляпти.

● Венгриялик иқтисодчи олим Андраш Керош иқтисодиётда «жазавали даволаш» хато йўл эканлигини таъкидлади. У Шарқий Европа мамлакатларини иқтисодиётни барқарорлаштирмасдан туриб, шошилинч равишда бозорга ўтишга ҳаракатлари зое кетиши мумкинлиги ҳақида огоҳлантирди.

● Халқаро валюта фонди Эстонияга 32 миллион доллар миқдорида қарз ажратди.

● Бугун Таллиннда Болтиқ давлатлари ҳукуматлараро ассамблеясининг учинчи кенгаши ўз ишини бошлайди. Унда Литва, Латвия ва Эстонияни бирлаштирадиган янги шаклдаги федерация ташкил этиш масаласини муҳокама этиш мўлжалланган. Бу федерация парламентига унга аъзо бўладиган ҳар давлатдан 20 тадан — 60 та делегат сайлаш кўзда тутилган.

● Пекинда Гонконг юзасидан Хитой—Буюк Британия музокаралари бошланди. Унда 1997 йилда Гонконгни Хитойга қўшиб олиш масаласи муҳокама этиляпти.

● Италиядаги машҳур Пизан минораси яна қаддини «ростлай» бошлади. Унинг пойдеворига 450 тонна пўлат қуйилганидан сўнг қийшайиб турган бу минора 5 миллиметрга кўтарилди.

● Индонезия пойтахти — Жакартада жаҳон шахмат федерацияси — ФИДЕ бошчилигида ўтказилаётган шахмат бўйича жаҳон биринчилигининг 19-учрашувида Анатолий Карпов дуранг натижага эришиб, ҳисобни 12:7 қилди. У голландиялик гроссмейстер Ян Тимман устидан ғалаба қозониш учун қолган беш учрашувда ярим очко олса кифоя.

* *Мутасаддилар фикрича...*

ПУЛ ЎТКАЗИШ УСУЛИДА ЁЗИЛИШ

Кейинги пайтларда Республикамизда кўплаб турли хил жамғармалар ташкил этилиб, улар аҳолини ижтимоий томондан муҳофаза қилиш, ҳар хил хайрия тадбирларини амалга оширишда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Айниқса «Маҳалла» дастурининг қабул қилиниши билан юртимизда азалий қадрият ўчоғи бўлган маҳаллаларнинг қиёфаси янада гўзаллашмоқда, гузарлар, маҳалла марказлари ташкил этилмоқда. Чунончи ҳар бир маҳаллага ўз жамғармасини тузиш ҳуқуқи берилгани айни муддао бўлди. Куни кеча таҳририятимизга Ҳамза туманидаги Нодира маҳалласи фаоллари келиб, жамғармаларида пул борлиги, шу маблағ ҳисобидан ўнта оилани «Тошкент оқшоми» газетасига обуна қилдирмоқчи эканликларини айтиб, бунинг учун қаерга мурожаат этиш лозимлигини аниқлаб беришни биздан илтимос қилишди. Шунингдек, обуна айни қизиган ҳозирги паллада бизга Мирзо Улуғбек ва бошқа туманлардаги маҳаллалардан ҳам шу ҳақда маълумот беришни сўраб қўнғироқ қилишмоқда. Масалага ойдинлик киритиш мақсадида мухбиримиз «Тошкент почтаси» ишлаб чиқариш корхонасининг бошлиғи Собир Ҳатамов билан учрашиб, муштарийларимизни қизиқтирган масалалар юзасидан мулоқотда бўлди.

— Шуни таъкидлаб ўтиш ўринлики, — дейди С. Ҳатамов, — шаҳримизнинг ҳар бир туманида обуна шохобчалари бор. Жумладан, Ҳамза туманида обуна пункти Лисунов кўчаси, 1-«а» мавзе, 65-уйда, Мирзо Улуғбек туманида эса академик Ҳ. Абдуллаев шоҳкўчаси, 32-уйдаги 7-алоқа бўлими қошида фаолият кўрсатади. Бу ерда газета ва журналларга ёзилиш учун обуна варақалари керакли маълумотлар билан тўлдирилгач, одатдагидек нақд пулга обуна бўлиш мумкин.

Худди шу жараённи пул ўтказиш йўли билан Абдулла Тўқай кўчаси, 7-уйда жойлашган «Тошкент почтаси» ишлаб чиқариш корхонаси орқали ҳам амалга ошириш мумкин. Айтайлик, маҳалла жамғармасидаги пул орқали кам таъминланган оилалар, ногиронлар, фаоллар ёхуд маҳалла идорасига обунани уюштириш керак. Ёки бошқа турли жамғармалар, корхона-ташкилотлар ўз илғор ишчи-хизматчиларини газета-журналларга обуна қилмоқчилар. Бунинг учун ҳам бўлғуси обуначининг манзиллари, нашр индекслари ёзилиб, «Тошкент почтаси» идорасига келишса уларга махсус ҳисоб (счёт) берилади. Биз берган ҳисобга пул ўтказишгандан сўнг обунани бемалол расмийлаштириб кетишлари мумкин. Шуни ҳам алоҳида айтиб ўтишни истардимки, мен ҳам пойтахтнинг барча жабҳаларидаги ҳаётнинг марроми, турли янгиликлари ҳақида ҳикоя қилувчи «Тошкент оқшоми» газетасига ҳар йили обуна бўламан. Зеро, газетани доимо унинг биринчи саҳифасидаги «Бугунги кун нафаси»да берилган шингил хабарлар билан танишишдан бошлайман. Менга «Оқшом»нинг ўз доимий рукнларига содиқлиги, кишиларни қизиқтирган турли мавзуларни ҳозиржавоблик билан қамраб олиши ёқади. Шунинг учун ҳам келаси йилга ҳар доимгидек яна ўзимнинг севимли газетам—«Тошкент оқшоми»га обуна бўлдим.

Дилшод ИСРОИЛОВ
ёзиб олди.

* *Суратли лавҳа*

Яхши анъана

Ҳ. Акмал Икромов тумани ҳокимлиги Автомобиль транспорти ходимларининг касб байрамлари арафасида улар шарафига файзли маросим ўтказишдек ўз анъанасига содиқ қолиб келмоқда. Кеча ҳам учинчи марта тумандаги 18 та автомобиль транспорти корхонасининг илғор ҳайдовчилари, меҳнат фахрийлари ва шу маросимга таклиф этилган меҳмонлар матлуботчилар оромгоҳининг файзли хонасини тўлдирдилар. Бу ерга ташриф буюрган кишиларни анвойи гуллар ва шўх мусиқа садолари билан кутиб олишди. Туман ҳокими Осимхон Алихўжаев тўпланганларни Автомобиль транспорти ходимлари куни билан қизғин муборакбод этиб меҳнатда фидойилик кўрсатаётган бир гуруҳ илғорларга Тошкент шаҳар ва туман ҳокимлигининг Фахрий ёрлиқларини топширди. Шунингдек, бир гуруҳ илғорларга қимматли эсдалик совғалари ҳам топширилди.

СУРАТЛАРДА: ўтказилган ана шу маросимдан лавҳалар.

Виктор Багаев суратлари.

* *Обуна—94*

«ОҚШОМ»НИНГ ҚАДРЛИ МУШТАРИЙЛАРИ!

МАНА, бир неча кундирки, биз Сиз азиз ва қадрли муштарийлар билан «Оқшом» газетаси саҳифалари орқали обуна масаласида ҳамсуҳбат бўлиб турибмиз. Ўз севган газетасига — «Оқшом»га ихлос қўйиб, шу кунларда унга 1994 йил учун обунани расмийлаштириб қўйган азиз муштарийларимиз исми шарифларидан Сизларни хабардор қилдик. Чин муштарийлар ҳам шундай обуна мавсуми пайтларида синалади, деганларидек, биз газетамизни бозор иқтисодиёти қийин шароитларида қўллаб-қувватлаётган туманларнинг меҳнаткашларига, меҳнат жамоаларига ва ҳар бир муштариймизга ўзимизнинг миннатдорчилик дил сўзларимизни изҳор қиламиз. Ва ишонамизки, улар газетага бўлган ўз садоқатларини амалда исбот этиб, келгуси йил учун «Оқшом»га обунани тез кунлар ичида расмийлаштирадилар.

Келгуси йилда ҳам беш марта чиқадиган, республикамизнинг турли бурчакларига етиб борадиган «Оқшом» газетасининг обуна баҳосини яна бир бор эслатиб ўтишни лозим деб топдик.

- **БИР ОЙГА—1885 СУМ**
- **УЧ ОЙГА—5655 СУМ**
- **ОЛТИ ОЙГА—11.310 СУМ**
- **БИР ЙИЛГА 22.620 СУМ.**

«Тошкент оқшоми»нинг индекси 64690. Азиз муштарийлар, «Оқшом»— Сизнинг газетангиз. Шундай экан обунани ўз вақтида расмийлаштиришни ёддан чиқарманг!

Ф СП—1

Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси»

"ТОШКЕНТ ОҚШОМИ" 64690
(нашр номи) (нашр кўрсаткичи)

газетасига ОБУНА

обуна сони

1994 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

ГАЗЕТАНИ ЕТКАЗИШ ВАРАҚЧАСИ

п.в.	жойи

64690
(нашр кўрсаткичи)

"ТОШКЕНТ ОҚШОМИ"
(нашр номи)

обуна	баҳоси	сўм	обуна сони
қайта манзилга юбориш	баҳоси	сўм	

1994 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

● ДУРДОНАЛАР ХАЗИНАСИНИНГ ОЛТИН ТУЙИ
● УЗОҒИМИЗНИ ЯҚИН ҚИЛУВЧИЛАР
● БОҒНИ БОҚСАНГ БОҒ БУЛУР

• 31 октябрь—Автомобилчилар куни

ФАЙЗЛИ ЎТДИ

БУ йил Ўзбекистон автомобилчиларининг касб байрами 31 октябрга тўғри келди. Ҳали байрамга бироз эрта бўлишига қарамасдан жойларда тантаналар бошланиб кетди. Жумладан, шаҳримиздаги 2515-автожамламада ҳам ҳайдовчиларнинг касб байрами бўлиб ўтди.

Дарвоза олдида эрталабдан янграган карнай-сурнай садолари меҳмонларни автокорхонага чорлади. Ҳар хил ноз-неъматлар билан безатилган дастурхон атрофига пойтахтдаги 15 та автокорхонадан таклиф этилган ҳайдовчилар, ён-атрофдаги маҳалла аҳли йиғилишди. Тантанани «Ўзавтотранс» корпорацияси раисининг ўринбосари Валижон Исмоилов очди. У автомобилчиларни касб байрами билан қизғин табриклаб, уларнинг ишларига улкан зафарлар тилади.

— Автокорхона 1961 йил ташкил этилган, — дейди биз билан суҳбатда директор Турғун Ғойипов. — Ҳозирги кунда автохўжаликда ҳаммаси бўлиб 485 ишчи ва хизматчи ишлайди. Шулардан 376 таси ҳайдовчидир. Улар асосан Зил, КамАЗ ҳамда ГАЗ—53 автомашиналарига хизмат кўрсатишади. Жамламада бир неча йилдан бери самарали меҳнат қилиб келаётган ишчи ва хизматчилар ҳам сероб. Ҳайдар Содиқов, Ҳасан Маматов, Ҳасан Тўхтаназаров, Собит Солиҳов, Илёс Амиров, Худоёр Иброҳимов ва бошқалар шулар жумласидандир. Шунинг учун биз ана шу фахрийлар ва яхши ишлайдиган ишчи ва хизматчиларнинг 50 тасига тўн кийдирдик. Байрам муносабати билан ҳар бир ҳайдовчига биттадан термос ҳамда корхонада неча йил ишлашига қараб 5 мингдан 25 минг сўмгача пул мукофоти ажратилди. Бундан ташқари байрам олдидан ишчиларга корхона ҳудудида жойлашган лимонарийдан лимон, қандолат маҳсулотларини сотишни ташкил қилдик.

— Автожамламага 1966 йилда келганман, — гапга қўшилди фахрий ҳайдовчилардан бири Муродилла Тожиддинов. — Жамоамизда ҳар бир байрам жуда яхши ташкил этилади. Масалан, жамоада Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги аъло даражада нишонланди. Байрам муносабати билан ишчи-хизматчилар 40 минг сўмдан мукофот пули олди. Кўриб, турганингиздек бугунги касб байрами яхши ўтмоқда.

Ҳақиқатан ҳам автожамламада автомобилчиларнинг касб байрами жуда файзли ўтди. Бунга шу куни автокорхонага келган ҳар бир киши ишонч ҳосил қилди. Тантана тугагандан кейин ҳайдовчилар мижозларга хизмат кўрсатиш учун хизматга отландилар.

Ғулом ЮСУПОВ.

СУРАТЛАРДА: байрам тантаналарндан лавҳалар.

Равиль Альбеков суратлари.

• Тароватли дамлар

БОҒДА БОЛ ФАСЛИ

ШУ кунларда ўлкамизда куз фасли ҳукмрон. Далаларда, томорқа хўжаликларида пишиб етилган ҳосилни териб олиш айни авжида. Тошкент Давлат университети боғида ҳам айни пайтда куз юмушлари уюшқоқлик билан олиб борилаяпти.

— Эрта баҳордан бошлаб қилинган баракали меҳнат ўз самарасини бермоқда, — деди боғ директорининг ўринбосари Раҳим Каримов биз билан суҳбатда. — 4 сотих майдонга помидор эккан эдик, университет ходимлари ва хизматчиларга арзон нархда сотилаяпти. 30 сотих ердаги бодрингдан ҳам кўзланган ҳосил етиштирилди. Тупроқшунослик факультетининг талабаларига бодринг тузлаш ва консервалашни ўргатдик. Ҳозирги кунгача 400 килограмм бодринг тузлаб қўйилди. Кечки карамдан 400 килограммдан ортиқ тузлаб олмоқчимиз. Боғимизда талабалар шартнома асосида ишлаб, меҳнатларига яраша ҳақ олмоқдалар.

Шуниси қувончлики, боғ жамоаси университетнинг санаторий-профилакторийсини оталиққа олган. Мазкур тиббиёт масканида даволанаётганлар турли хил сабзавот маҳсулотлари, мевалар ва кўкатлар билан таъминланаяпти. Боғдаги 9 сотих майдондаги теплица хўжалигида бодринг, помидор, кўкатлар, шунингдек лимон етиштирилиб, қиш мавсумида профилакторийга юборилади. Бундай маҳсулотлар республика кўзи ожизлар жамиятига етказиб берилиши ҳам мўлжалланаяпти.

— Боғимизда «Агробиолог» кичик корхонаси фаолият кўрсатмоқда, — деди Раҳим Каримов суҳбатни давом эттириб. — Корхона аъзолари ферма хўжалиги ташкил этишди. Ҳозир бу ерда сигир ва қўйлар боқилаяпти. Келгусида университетдаги ошхоналарни арзон гўшт ва сут билан таъминлаш ниятидамиз. Ҳозир жамоамиз экинлардан бўшаган ерларни пешма-пеш шудгорлаб, баҳордаги экин-тикин ишларига ҳозирлик кўришмоқда.

Шавкат САЪДИЕВ.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!
ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТЎЛҒАЗИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлаштирилганда эса тақвим штемпели, албатта, бўлиши керак.

Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилинганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ ЎРТОҚЛАР!

Газета ва журналларга обуна варақчасини сиёҳли ручкаларда хатосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби, исми ва отасининг исмини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна варақчасидаги «ПВ-Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлинмалари ва «Матбуот уюшмаси» агентликлари ходимлари тўлғазишади.

• Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг 50 йиллигига

МАНГУ УЙҒОҚ РУҲЛАР САЛТАНАТИ

МУҚАДДИМА

● БУ камтарингина кўринишдаги бино остонасига қадам қўйишингиз билан юрагингиз тубидаги туйғуларингиз жунбушга келади. Қулоғингизга: «Хуш келибсан, эй инсон, салтанатимизга!» деган сўзлар эшитилгандек бўлади. Ким бўлди экан у? Юсуф Хос Ҳожибми? Маҳмуд Қошғарийми ёки Берунийми кин? Балки Ҳазрат Навоий ташрифингизни муборакбод этгандир?! Шу хаёллар билан остонадан эшикни оҳиста очиб, қутлуғ бинонинг ичкарисига қадам қўясиз. Сизни биринчи бор ҳайратга солган ажойибот — бу машҳур мусаввир Чингиз Аҳмаровнинг беназир сурати бўлади.

Мўъжаз зиналардан юқорига қараб одимлайсиз. Сизни минглаб уйғоқ руҳлар кузатиб турганини ҳис этасиз. Бу даргоҳ ана шундай қутлуғ маскан. Шарқ ҳикматининг хазинаси. Мангу уйғоқ руҳлар салтанати. Ўлмас, йитмас дурдоналар ҳазинаси.

ИНСТИТУТ ДИРЕКТОРИНИНГ ЎРИНБОСАРИ, ТАРИХ ФАНЛАРИ НОМЗОДИ БАҲРИДДИН МАННОНОВ ҲИКОЯСИ

ШАРҚШУНОСЛИК институтимизни — академиямиз қошидаги бошқа институтлар хизматини заррача камситмаган ҳолда, албатта — маданиятимиз, маънавиятимизнинг кўзгуси деб атаган бўлардим. Сабаби хазинамизда сақланаётган қўлёзмалар ўнлаб асрларнинг нодир меросидир. Улар Бухоро, Самарқанд, Хива, Қўқон, Насаф, Термиз, шаҳри Шошдаги умрбоқий меъморий обидалар каби ўтмишимиз бўйбастини намоён этувчи бебаҳо бойлигимиздир.

Институт қўлёзмалар фондида изчил ўрганилаётган қўлёзмаларни санаб адо этиш мушкул. Фидойи олимларимиз бор имкониятларни ишга солиб йиллар қаъридан ҳикматларни бирма-бир териб халқимизга бермоқдалар. Шарқ тарихи, жаҳон тарихига оид Абу Жаъфар Муҳаммад ибн Жарир ат-Табарийнинг «Тарихи Табарий», ибн Мисковайҳнинг «Тажориб ал-Умам» («Халқлар тажрибасидан»), Фазлуллоҳ Рашидиддиннинг «Жомеъ ут-таворих» («Тарихлар мажмуаси»), Хўжа Аҳрор вали ва Абдураҳмон Жомийларнинг Ҳиротга, Навоийга йўллаган мактубларининг асл нусхалари (улар 594 та), Фирдавсийнинг «Шоҳномаси» ва бошқа нодир асарларни ҳақли суратда халқимизнинг миллий бойлиги дейиш мумкин.

Шарқшуносларимиз олиб бораётган ишлар жаҳон миқёсидаги ишлар десам тўғри бўлади. Сўзимнинг тасдиғига бир мисол: ибн Синонинг «Тиб қонунлари» беш том, олти китобда тўла рус ва ўзбек тилларида чоп этилди. Бундай улкан ишни бажариш учун аввало араб тилини пухта билиш, сўнгра яхши доришунос бўлиш, ва ниҳоят доривор гиёҳларни ўрганган зукко биолог бўлмоқ керак. Олимларимиз ана шундай улуғ ишни уддаладилар.

50 йиллик босиб ўтилган йўл бу чинакам изланиш, яратиш, кашф этиш, фидойи меҳнат йиллари бўлди десам янглишмайман.

ҲАЗИНАДАН ЧИҚҚАН БИРИНЧИ САДО

СЕН мени кўзингга сур, ўп мени. Мен икки буюк зотнинг меҳнати эвазига дунёга келганман. Бу зотларнинг бири ҳиндистонлик шоир Амир Хусрав Деҳлавийдирки, у мени — тенгсиз «Ҳамса»ни ижод этди. Унинг ақлу заковати ила дунёга келганимдан бениҳоя шодмен. Ул зотнинг муборак нафасларини йиллардан-йилларга етказиб келаётганим учун эса ўн карра бахтиёрмен.

Менинг номимни Шарқда машҳур қилган яна бир улуғ зот Шамсутдин Муҳаммад Ҳофиз Шерозийдирки, унинг беадад дилбар ғазаллари эл аро машҳурдир. Ул зот Амир Ҳусрав Деҳлавий истеъдодига, алпона меҳнатига бош эгиб, мени ўз қўллари билан қайта кўчириб чиқдилар. Ҳозир қўлёзмалар фондида мағрур туришим шундан.

Ҳиндистон Бош вазири Жавоҳарлаъл Неру мени кўзларида миннатдорлик туйғулари порлаб варақлаганлар. Ул муҳтарам зот муҳаббат билан мутолаа қилиб кетганларки, шарқшунослик институтига ташриф учун ажратилган вақт тугаган, унга буни эслатишганида: «Кўрдингизми, Бош вазир бўлсам ҳам ўз вақтимни ўзим белгилай олмас эканман» деганлар. Ва яна варақлашга тушганлар.

Мен каби нодир қўлёзмалар институтда бисёр. Қани эди ҳаммасини ўқисалар, бағримиздаги чашмалар кўзини очсалар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ МУХБИР АЪЗОСИ, ЎЗБЕКИСТОНДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ, ХАЛҚАРО НЕРУ МУКОФОТИ СОҲИБАСИ, ТАРИХ ФАНЛАРИ ДОКТОРИ САБОҲАТ АЗИМЖОНОВА ҲИКОЯСИ

ШАРҚШУНОСЛИК институти ҳозирги Навоий номли миллий кутубхонанинг қўлёзмалар фонди асосида ташкил этилган. Шу қўлёзмалар ажратилиб, институтга айлантирилди. Ўшанда 1943 йилда институтнинг биринчи директори, профессор Александр Александрович Семёнов бўлган эди. Шарқшунослик институтида дастлаб 24 ходим бўлиб, институт уч хонани эгаллаган. Бири директор хонаси, иккинчиси қўлёзмалар фонди жойлашган хона, учинчиси ходимлар ишлайдиган хона. Бор-йўғи уч фан номзоди бор эди холос: М. Салье, О. Чехович, В. Вороновский.

1949 йилда собиқ Иттифоқ Фанлар академиясининг Ленинград бўлими илмий мажлисида тарих фанлари доктори, Иттифоқ академиясининг мухбир аъзоси А. Якубовский раҳбарлигида ўзбеклардан биринчи тарихчи аёл сифатида номзодлик диссертациямни ёқладим. Худди шу куни Тожихон Қодирова ҳам фан номзоди бўлган эди. Икковимиз Тошкентга келганимизда иш тополмай юрдик. Раҳматли бағри кенг инсон Ҳабиб Абдуллаев икковимизни чақиртириб, мени шарқшунослик, Тожихон Қодировани тарих институтларига ишга жойлаштирди. Ғайратим қайнаб турибди, ишга шўнғиб кетдим. Беш-олти ойдан кейин Ҳабиб Муҳамедович яна чақирдилар.

— Институт директори Воҳид Зоҳидов бошқа ишга ўтди. Сизни директорликка тавсия этсам розимисиз? — дедилар. Турган гапки, рози бўлмадим. Барибир Ҳабиб ака буйруқ бердилар. Ўз ишимни эплаб кетишимда академиямизнинг раҳбарлари катта ёрдам беришди, қўллаб-қувватлашди. Дастлаб мавжуд қўлёзмаларнинг каталогини тузишга киришдик. Бу осон иш бўлмади, албатта.

Институт аспирантурасида ҳозирда машҳур олим Убайдулла Каримов таълим оларди. Ҳозирги кунда атоқли фан фидойилари Азиз Қаюмов, Қувомиддин Мунировлар меҳнат қилишарди. Ёшлардан билимли мутахассислар тайёрлаш ўша даврнинг зарур талаби эди. Шу масалага асосий эътиборни қаратдик. Ўша йиллардаги аспирантлар Абдуқодир Ҳайитметов, Илёс Ҳошимов, Баҳриддин Маннонов, Тельман Сатторов, Темур Ғиёсов, Бўривой Аҳмедов, Абдуҳафиз Ғаниев, Исматулла Абдуллаевлар бугун республикамизнинг йирик олимлари бўлиб етишдилар.

Шу тариқа институт ишлари ривож топаверди. Раҳматли Ҳабиб Абдуллаев ва Иброҳим Мўминовлар институтимизнинг ҳозирги биносига тамал тошини қўйганлардан. У пайтлар транспорт масаласи жуда қийин эди. Марказга жуда узоқ. «Йўқ, бу жой бўлмайди», деб рад этдим.

— Йўқ деманг, — дедилар босиқлик билан Иброҳим Мўминов. — Ҳали бизга кўп раҳмат айтасиз. Бундан кейин бўлажак бинонинг лойиҳасини ишладик. Арманистондаги Матенадарандан нусха олмоқчи эдик, шароит кўтармади. Меъмор Сергей Сутягинга раҳмат. Ҳозирги Шарқшунослик институтининг лойиҳа муаллифи бўлди. Чиндан ҳам Иброҳим акага, Ҳабиб акага чин дилдан раҳматлар айтаман. Икки бағри кенг олим, ажойиб инсоннинг маслаҳатлари туфайли муҳташам бинога эга бўлдик.

Юқорида айтиб ўтдим: институт иш бошлаганда қўлёзма фондимиз 8—10 минг қўлёзмадан ошмасди. Ўзбекистонимиз бўйлаб махсус комиссия иш олиб борди. Улар диёримизнинг деярли барча шаҳар, қишлоқларини кезиб чиқди. Одамлардан қўлёзмаларни сотиб олдик. Шу тариқа 30 мингдан зиёд қўлёзмага эга бўлдик. Институтимизда Шарқ ижтимоий, иқтисодий, ер ва сув муносабатларини ўзида акс эттирган ҳужжатлар ҳам жамланган. Хуллас, манбалар жуда ҳам катта. 11 томдан иборат каталогимиз бутун ишлаган бойлигимизни ўзида акс эттириб турибди.

Институтимизга 1957 йили Индира Ганди келиб, бу ерда Ҳиндистоннинг Бобурийлар даври тарихига оид кўплаб манбалар борлигидан ниҳоятда мамнун бўлган эди. 1961 йилда Жавоҳарлаъл Неру, сўнг Прасад жаноблари, Зокир Ҳусайн, Лаъл Баҳодир Шастри ташриф буюрганди. Нарасимха Рао ташриф буюрганида муҳтарам Президентимиз Ислом Каримов айтган: «Мен сизни Ўзбекистоннинг олтин конига эмас, илм ҳазинасига олиб келдим» сўзлари институтимизнинг қадру қимматини тўла ифодалаб турибди. Куни кеча эса Эрон Ислом Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжонийни кутиб олдик.

ҲАЗИНАДАН ЧИҚҚАН ИККИНЧИ САДО

МЕН буюк Темурий Мирзо Улуғбекнинг беназир мероси «Зичи Жадиди Кўрагоний» бўламан. Менинг бағримга осмон яширинган. Мен XV асрда рақам этилганман. Менинг каби тўлиқ қўлёзма бўлмас.

Мирзо Улуғбек ҳазратларининг ўзлари бир юлдуз эдилар. Шул юлдуз 1018 юлдузни ерга туширив, одамларга ошно қилмишдир. 1018 юлдузнинг ҳаёти ўрни бугун одамзод наслига маълумдир.

Кел, шул юлдузларни кўр, Мирзо Улуғбек юлдузига сажда қил. Зеро, ул зот 600 ёш арафасида турибдилар. Ул зотнинг юлдузлари борган сари Шарқимиз, наинки Шарқимиз, балки жаҳон осмонида янада нурли порламоқдадир. Сирасини айтсам, бу ердаги ҳар бир қўлёзма бир юлдуздир. Шарқшунослик институти эса осмону фалакни эслатадиким, бу осмоннинг юлдузлари табиий осмонимиз юлдузларидан нурлироқ десам шаккоклик бўлмас. Шул, осмонни лоқайдлик булути босмасин. Шул осмоннинг юлдузлари инсонлар онгини ёритиб, мангу чарақласин.

ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ ДОКТОРИ ОРИФ УСМОНОВ ҲИКОЯСИ

ШАРҚШУНОСЛИК институтида 50 йил мобайнида яратилган жаҳоншумул илмий ишларнинг кўпгинаси Убайдулла аканинг номлари билан боғлиқдир. Қўлида кимёгарлик дипломи ва аспирантурага таклифномаси бўлган, урушдан ярадор бўлиб қайтган 24 ёшли йигит шарқшунослик илмига меҳр қўйди. 1952 йилдан бошланган фаолиятлари даврида Убайдулла ака Шарқшунослик институтида аввал кичик илмий ходим, сўнгра катта илмий ходим, 1959—75 йилларда шарқ қўлёзмаларини тавсифлаш ва каталоглаштириш бўлими мудири: 1975—88 йилларда шарқ халқлари фани ва маданияти тарихига оид ёзма ёдгорликларни тадбиқ этиш ва нашрга тайёрлаш бўлими мудири; ҳозирги кунгача эса бош илмий ходим бўлиб толмасдан ишлаб келяптилар.

Убайдулла аканинг фаолиятлари шарқдаги уч аллома — Абу Бакр ар-Розий, Абу Райҳон Беруний ва Абу Али ибн Сино билан чамбарчас боғлиқдир. Убайдулла ака 1950 йилда Шарқшунослик институти қўлёзмалари хазинасидан фанга номаълум бўлган Шарқнинг қомусий олими Абу Бакр ал-Розийнинг «Китоб сирр-ул-Асрор» («Сирлар сири китоби») қўлёзмасини топиб, тўлиқ ўрганиб чиқдилар. Ана шу янгиликни фан номзоди диссертацияси сифатида ёқладилар ва алоҳида китоб тарзида нашрга тайёрлаб, илм аҳлига тақдим этдилар.

1953 йилда Абу Али ибн Сино таваллудининг минг йиллиги кенг нишонланди. Шу сана муносабати билан буюк алломанинг «Тиб қонунлари» китоби тўлиқ нашрдан чиқди. Бу улкан ва шарафли ишда Убайдулла ака асосий ижрочилардан бири бўлди.

Абу Райҳон Берунийнинг «Китобус — Сайдана фит-тибб» («Фармокогназия») асарини тўлиқ ва мукаммал ўрганиш Убайдулла ака илмий фаолиятининг гултожи бўлди. Ушбу китобнинг 1973 йилда босилиб чиқиши Беруний таваллудининг 1000 йиллигига муносиб тўёна бўлди.

Устознинг шарқшунослик жабҳасида қилган кўп йиллик самарали меҳнатлари туфайли унга фан доктори илмий даражаси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби унвонлари берилган. У киши Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Беруний номидаги республика Давлат мукофотининг соҳибидир.

Убайдулла ака Каримов жуда кўп шарқшунос олимларга ўрнак бўлиб келмоқдалар. Исматулла Абдуллаев, Асомиддин Ўринбоев, Ҳамидулла Ҳикматуллаев, Эминжон Талабов, Шоикром Шоисломов, Маҳмуд Ҳасанов каби ўнлаб шарқшунос олимлар ҳаммамиз Убайдулла акани устоз деб биламиз. Ул муборак донишманднинг ҳузурларига кирган ҳар бир шарқшунос устознинг илмидан, йўл-йўриғидан, тарзи тафаккуридан, инсонийлигидан файзиёб бўлиб чиқади. Менинг фикрларимни фалсафа фанлари номзоди Роиқ Баҳодиров ҳам қўллаб-қувватлайди. Зеро, ҳар бир шарқшунос мана шундай заҳматкашдир.

ХОТИМА ЎРНИДА

● Шундоққина иккинчи қаватнинг залида институт илмий ходимларининг жонбозликлари ила дунёга келган, чоп этилган асарлар махсус жавонларга йилма-йил териб қўйилган. Шошилиб кўз ташлайсиз. Энг аввало 11 томлик каталог, сўнгра ибн Синонинг «Тиб қонунлари», Абу Райҳон Берунийнинг «Танланган асарлари»га кўзингиз тушади. «Шарқшунослик» илмий мажмуасининг уч китоби... Мирзо Бобурнинг танланган асарлари, ибн Арабшоҳнинг «Амур Темур тарихи», Форобийнинг «Фозил одамлар шаҳри» китоблари... XVI асрнинг нодир ёдгорлиги «Таворихи гузида ёки Нусратнома»... Улар юзлаб, минглабдир. Улар фидойилик билан меҳнат қилаётган Музаффар Ҳайруллаев, Павел Булгаков, Бўривой Аҳмедов, Абдусодиқ Ирисов сингари заҳматкаш олимларнинг кўз нури, қалб қўри билан дунёга келган.

Юрагингизга бир олам шукуҳ, жиндак андуҳ чўккан ҳолатда ташқарига йўналасиз. Шунда қулоғингизга садо келади: «Хайр, эй насли одамзод, бизни унутиб юборма. Келиб тур, хабар олиб тур. Биз мангу уйғоқ бўламиз. Пойқадамингни интизор кутамиз».

Ким бўлди экан у? Бобурми? Жомий ҳазратларими? Ёинки Деҳлавиймикин? Шунда юрагингизда нимадир—соғинчми, қадрми, аламми чайқалиб кетади: «Сизларни унутиб бўладими? Сизлар мангу уйғоқ экансиз, бизни яшашга чорлаб турасиз. Сиз яшаётган мангу уйғоқ руҳлар салтанати — 50 ёшга тўлган Шарқшунослик институтидек табаррук даргоҳни унутиб бўладими?» Орқангиздан яна садо келади: «Хайрият, биз авлодлар қалбида эканмиз». «Албатта абадий қалбимизда бўласиз». Шундай дейсизу руҳингиз енгил тортиб одимлайсиз. Ортингиздан эса яна ташрифингизга интизор мангу руҳлар салтанати кузатиб қолади.

Темур УБАЙДУЛЛО.

● СУРАТЛАРДА: Ҳиндистон Республикаси Бош вазири Жавоҳарлаъл Нерунинг 1961 йили ва Франция Республикаси Президенти Жорж Помпидунинг 1970 йили Шарқшунослик институтига ташрифи пайти акс эттирилган.

Асримиз овози

ФАРАНГ БУЛБУЛИ

МАШҲУР лирик қўшиқлар ижрочиси, нафақат Францияда, балки бутун дунёда машҳур, барчага бирдек севимли Мирей Матье ҳақида сўзлашдан аввал яқинда машҳур Мишель Пфайфер билан бўлган воқеани сўзлаб ўтмоқчимиз. Бу машҳур Голливуд гўзали кейинги пайтда ташвишга тушиб қолди. Эркакларнинг айтишича, унинг олдига тушадиган гўзал йўқ. Шундай бўлса ҳам Мишель ўзини «иркит ўрдакча» эканлигини таъкидламоқда. Сабаби унинг киндиги хунук экан. Ташвишга тушганининг сабаби ҳам шу. У докторларга учрашиб шу киндигини чиройли ҳолга келтириш розилигини олди. Шундан кейингина у ўзини Голливуднинг биринчи юлдузи деб ҳисоблашга ҳақли экан.

Мирей Матье эса бундай «биринчилик»ларга даъвогарликдан йироқ. Унинг учун тинглайдиган қўшиқ шайдоси-ю ширин қўшиқ бўлса бас. Хонандани ана шу ширинлиги учун Францияда «саъважон» деб аташади. Ўзи ҳам қўшиқ айтганда барчани сел қилиб юборади.

Мирейнинг халқ оҳангларига яқин лирик, мусиқали ўйноқи қўшиқларга шайдолиги бизга Людмила Зикина, София Ротару, Алла Пугачёваларни эслатади.

Фаранг булбули сира ҳам ўзгармайди. Асло мода орқасидан қувмайди. Кийимбошлари оддийгина. Уни саҳнада кўрган киши эса машҳур Мирей эканлигига дастлаб ишонмаслиги мумкин: паст бўйликкина, ёқимтойгина, оддийгина, ҳар қандай ҳашамдан ҳоли.

Бу воқеага анча бўлди. Эндигина 17 ёшга кирган Матьени ҳали ҳеч ким танимасди. Газеталарда эса тез-тез қуйидагича эълонлар кўриниб қоларди: «Қўшиқчи Мирей Матье ариза бўйича ва бир неча ўн минг Ғарб маркаси эвазига оилангизда ҳам қўшиқ айтиб беради». Унинг ўзи эса кўп болали оиланинг фарзанди эди. Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг Мирей ўсган оилада 7 ўғил, 7 қиз бор эди. Начора, отаси жаноб Матье бола-чақаларни яхши кўрса!

Бугун марказдан олисдаги Авиньон шаҳарчасидан то санъат осмонига кўтарилишда узундан-узоқ йўлни босиб ўтган Мирей ўтган кунларини тез-тез хотирлайди. Яхши хонанда бўлиш йўлида у бир неча тилни ўрганди. Бир кеча-кундузда бор-йўғи икки-уч соатгина дам олди. Онаси: «Мунча кўп ишламагин, ўзингни эҳтиёт қилгин. Сен оиламизнинг бахтисан». деб койиганига парво қилмасди. Мирей Матье шон-шуҳрат чўққисига чиққанида ҳам шу одатини тарк этмади. Қаро терга ботиб, машқ қилгани-қилган. Кечаги Золушкани бугун моҳипайнарга айланишида айнан шу меҳнат ёрдам берган бўлса ажаб эмас.

— Менга концерт бугун бўладими ёки бир ойдан кейинми бунинг фарқи йўқ. Мен ҳамиша меҳнат қилишга ўрганганман. Томошабинларимга, мени кўкларга кўтарадиган шайдоларимга ҳамиша хуш овоз билан хизмат қилишни хоҳлайман. — Мирей Матьенинг яшаш қоидаси мана шундай.

Фаранг булбулининг таърифи Тошкентга етиб келди. Лекин ҳали ўзи келганича йўқ. Мабодо у юртимизга ташриф буюриб, қўшиқларини халқимизга туҳфа этса қани эди! Ўшанда Ўзбекистонга мафтун бўлиб, юртимиз ҳақида янги қўшиқлар билан Фарангистонга қайтармиди!..

Толиб САЪДУЛЛАЕВ.

Франк ВЕНАЙ

БУГУН ОҚШОМ

Бугун оқшом хонада ёлғиз,
Ўлтирибсан хўрсиниб нуқул.
Папиросни тортасан ҳиссиз,
Теваракни босиб кетган кул.

Тош ҳовлига қараган дарча,
Очиқ турар гўё мўлтираб,
Кексалардек девор ҳам пича,
Чироқ ёнар хира милтираб.

З...ласан, қурийди тинканг,
Кулишга ҳам етмас мажолинг,
Хўрсинганда титрайди елканг,
Хат ўқишга йўқ ҳатто ҳолинг.

Пешонангни ойнага босиб,
Ўз соянгга боқасан маҳзун.

Кўчаларда чодирин осиб,
Тентирайди совуқ қора тун.

Лекин аёлнинг вужуди қайноқ,
Эритади сени бусбутун.

Вужудингга соларок қийноқ,
Эрта яна бошланади кун.

Ғолиб МИРЗО таржимаси.

** Жаҳон маданияти юлдузлари*

«Париж сирлари»да ўйнаган

МИНГЛАБ кўзлар экранга қадалган. Экранда эса ақл бовар қилмайдиган воқеалар кечмоқда. Мана, уста қиличбоз, қирол Людовик XIV нинг эркатойи Д'Артаньян душманлари устидан ғалаба қозонмоқда. У қироличанинг тақинчоқларини етказиб олиб келиб, уни шармандаликдан сақлаб қолади.

Кейинги фильмда эса у тамомила бошқа ролда. Асримизнинг 60-йилларида бутун жаҳонни ҳайратга солган Фантомас кўз кўриб, қулоқ эшитмаган ишларни амалга оширади.

Биз яна уни «Париж сирлари», «Букри», «Темир ниқоб», «Бургунд саройининг сири» сингари ҳайратомуз саргузашт фильмларида кўрганмиз.

Ҳа, адашмадингиз: бу машҳур артистнинг номи Жан Маре. У бизнинг хотирамизда абадий ёш, абжир чавандоз, чапдаст қиличбоз, қўлга тушмас Фантомас сифатида қолади.

Кейинги ўн йилликда у кинода иштирок этмай қўйди. Сабаби унинг фикру ёдини театр эгаллади. Энди у саҳнада оз фурсат ичида 50 дан зиёд роллар ижро этди. Яна барча томошабинлар ҳайратга тушди: наҳотки, салкам 70 га кирган Жан Маре шунақанги эҳтиросли образларни талқин этолса!?

Французларнинг ҳайрати бу билан тугамади. Жан Маренинг янгидан-янги иқтидорлари, қирралари очила бошлади. Актёрнинг чизган ранг тасвир суратлари ҳатто таниқли рассомларнинг ҳам ҳасадини қўзғади. У лойдан ишлаган гулдонларни харидорлар ниҳоятда талашиб сотиб олишади. Ва ниҳоят Жан Маренинг қаламига мансуб, «Ҳаётим тарихи» эсдаликлар китоби бутун Фарангистонда шов-шувга сабаб бўлди. Ушбу китобда француз киносанъатининг салкам ярим асрлик тарихи ўз аксини топган десак тўғри бўлади. Табиийки, бу ярим аср Жан Маре номи билан чамбарчас боғлиқ.

Париждан буюк актёрни қидириб овора бўласиз. У Валлорис шаҳарчасида ҳашамдор виллада истиқомат қилмоқда. Машҳур Канн шаҳридан бир неча километр олисликда қирлар устига жойлашган Валлорис ниҳоятда гўзал, қадимий шаҳарча. У ердагилар қадимдан сопол идишлар, деворга қоқиладиган Пикассо ишлаган суратлари туширилган ликопчалар тайёрлашади. Бу ерга сайёҳларни икки ном етаклаб келади. Уларнинг бири машҳур рассом Пабло Пикассо, иккинчиси эса Жан Маре.

Француз матбуотининг ёзишича 79 ёшида Жан Маре ўзини ниҳоятда бардам сезмоқда.

— Ҳеч қандай таънадашном, ачиниш ҳиссини туйганим йўқ. Мен ҳамиша асл омад ўзини бахтли санашда деб ҳисоблаб келганман, — дейди у кулиб.

Жан Маре ҳозир яна экранга қайтиш ҳаракатида. Ушбу янги фильмни кўриш насиб этсин.

Тоҳир МАҲКАМОВ.

● ТЕАТР БАЙРАМИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

● ЭШИТГАННИ ЛОЛ ЭТГАН ҚУШИКЧИ

● УМРИМИЗ ГУЛЛАРИНИ АВАЙЛАЙЛИК

● БУ ҲИКОЯМИЗДА икки хат ҳақида гап кетади. Булар узоқ-узоқларда меҳнат қилаётган ёки ўқиётган икки жияннинг бир-бирини соғинганлигини айтиб битган номалари эмас. Булар турмуш тақозоси билан бошқа шаҳарга кўчиб кетганига ҳали бир ой ҳам бўлмаган кишининг қариндошига ёзган мактубию унга жавоби ҳам эмас.

Булар яқингина шаҳарларда истиқомат қилувчи қондошларнинг бир-бирларига ёзган мактубларидир. Уларда баён этилган ҳодисалар, онда-сонда бўлсада, юз бериб туради. Буларни биринчи хатга олинган жавоб мактубидан билиб оласиз.

** Турмуш чорраҳаларида*

«РАҲМОН ҚОРАНИ ЙЎҚЛАБ»

«АССАЛОМУ алайкум!

Бизни эслаб хат йўллаганингиздан бошимиз осмонга етди. Худога шукр, соғу саломат экансизлар. Давлатингиз ҳам чакки эмас экан. Ёзишингизга қараганда, саккиз фарзандли, келин-куёвли ва етти неварали экансиз — қойил. Поччамиз билан ҳали бардамга ўхшайсизлар...

Мастон опангиз Фарғонага — сизларникига борганларида, бизнинг тўғримизда гап очганлар, албатта. Биз берган суратларни кўрсатганлар. Шунда ўртоғингиз: «Ие, хотин, яна бир қариндошингиз бор экан-у», — деб ажабланиб сизни койиганга ўхшайдилар — бирдан авиахат олдик ўзларидан. Қарийб қирқ йил ўтиб хабар олмоқчи бўлдингиз. Ўша мени хўрлаган, ўзларига қўшмай ажратган, бир дастурхон атрофига ўтиртирмасдан четлатган, тут дарахти тагидаги боғлиқ оқ Олапарга суяк иткитиб тишлатган, сўнгра роса мазах қилиб кулган. «Қора, қора», «Ўлўл!» деб кўчага қувган сиз, сизнинг ака-укаларингиз эмасми?!

Кечирасиз, ёшлик эсга тушиб кетди... Сиз бизни сира эсламайсиз деб ўйлаганман. Бир йили идорамга телефон қилиб, Қодиржон аканинг Тошкентга — бизникига кетганини хабар қилган эдингиз. Ўшанда икки бегона киши (ўша «Раҳмон қора» ва гўзал Ҳанифа) гаплашгандек бўлган эди, тўғрими? На мен, на сиз илиқ сўзлашдик — ростдан ҳам бегона бўлиб қолган эканмиз... Орадан яна қарийб ўн йил ўтди. «Ие, телефонда ким билан гаплашдим ўшанда?» деган савол сизда ҳам, менда ҳам туғилмади.

Ҳаётда бегоналарнинг туғишганингдан ҳам яқин бўлишларига ишондим: безори, ўғри бўлмай, ҳалол меҳнат қилиб, элга фойдали киши бўлиб улғайишимизга улар кўп ёрдам қилишди. Уларни сира унутмайман. Севимли аммам, отамдан кейин келиб, ҳол-аҳволимни сўраб далда берган амаким ҳамон кўз олдимда. Билсангиз агар, Қодиржон ака билан аммам қазо қилгандан сўнг йигирма олти йил ўтгач, танишдим. Аммамнинг ўғиллари (аввалги вафот этган поччамизнинг ўғиллари) бор эканлигини билиб, у билан ўзим танишдим. Термиздаги катта амакимнинг қизи Мастон опа билан бехосдан учрашиб қолганимни сизга айтгандирлар. «Вой, Аҳмаджоннинг шундай катта ўғли ҳам бор экан-а», — деганди ўшанда у ажабланиб. Ота-онам вафот этгач, биздан аммаму амаким хабар олиб туришган холос. Ҳали ёш бўлган синглим Сожида аммамнинг қизлари билан қолиб кетди. Амакимнинг фарзандлари ҳам, уларнинг катта опаси бўлмиш сиз ҳам, Ҳанифахон, бирор марта «Бу Раҳмон қора» қаерда экан-а? Ўжар Сожида ҳали ҳам аммамларникидамикин-а?» деб эслаб ахтармагансизлар...

Тўғри, гоҳо тирикчилик билан бўлиб, қариндош-уруғларни, яқин кишиларни узоқ унутиб қўясан. Лекин бир йил, икки-уч йил эмас, қирқ йил дийдор кўришмаслик мумкинми? Бизнинг борлигимизни билиб-билмай эслаб, хатингизда «Энг яқин қон-қариндошим амакимнинг ўғиллари «Раҳмон» деб, қон-қариндошларни кўргимиз келганини» айтиб ёзганингизга ишониш қийин. Қариндошингиз Раҳмонникига бориб келишингиз мумкин, кўзёши қилишингиз мумкин. Чин дилданмикин?!

Билмаган киши, айтайлик, турмуш ўртоғингиз ёки катта ўғил-қизларингиз «У қариндошингизнинг ўзи нега ахтармайди сизни» дейиши турган гап. Бу сўроққа қандай жавоб берган бўлардингиз?

Сизга шу гапларни ёздиму, Ҳанифахон, бошимда бошқа бир фикр айланиб қолди: ҳаётда нималар бўлмайди. Қўйинг, ташланг, бу гиналарни, ахир, бегона эмас, жигар эканмиз-ку, дейман ўзимга ўзим.

Сизларга соғу саломатлик ва хотиржамлик сўраб Аҳмаджоннинг ўғли Раҳмонжон (Раҳмон қора).

Бир арава бўлиб бизникига — Тошкентга ташриф буюришларингизни орзиқиб кутамиз».

● Қариндош-уруғлар урушда ҳалок бўлганларни ҳамон қайғу-алам билан эслаб, уларнинг қабрларига бориб туришади, бедарак йўқолганларни ахтаришади. Биз сиз билан, бандаликни топширган қондошларни хотирлаб, тинч давронда ҳаёт-миз, яшаяпмиз. Бир-биримиз билан бир ош пишгунчалик ҳам дийдор кўришмаймиз...

Усмонжон ОХУНЖОНОВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг аъзоси, меҳнат фахрийси.

Куз ҳаёллари.

Нўъмон Муҳаммаджонов сурати.

** Сўз—фестиваль меҳмонларига*

КЕЛАЖАГИ ПОРЛОҚ МАМЛАКАТ

● Тоби УИЛШЕР, Англиянинг «Трест» театр компанияси актёри:

— Театримиз 12 йилдан буён фаолият кўрсатиб келмоқда. Буюк Британияда театр жамоамизнинг ўзига хос обрўси ва ўрни бор. Бу йирик анжуманга келган театрлардан катта фарқимиз шундаки, биз фақат шаҳарма-шаҳар саёҳатларда юриб турли хил ниқоблар кийиб спектакллар намойиш этамиз. Ниқоб деган сўзга ижобий қараш лозим. Чунки ҳаёт жуда мураккаб, шундай ҳоллар бўладики, ниқобсиз яшай олмайсан, киши... Англияда ниқоблар асосида ишловчи театрлар анчагина, аммо биронтаси бир-бирини такрорламайди. Доимо ўзига хосликка интиладилар. Масалан, биздаги ниқоблар нафақат юзни тўсади, балки бутун бошга кийилади ва яна узун-калта сочи ҳам бор.

Бир йилда 300 дан ортиқ шаҳарларга гастролга борамиз ва турли хил учрашувларда иштирок этамиз. Кўпчилик учун қизиқарли бўлган бир гап: бизда доимий саҳна асарларини намойиш этадиган биномиз йўқ. Қисқа қилиб айтганда «саёҳатчи артистлар»миз.

Тошкентда ўтаётган фестивалнинг аҳамияти жуда ҳам катта. Санъаткор ва театрлар ижодий жамоаларининг бирлашувидан ташқари, ўз олдига қўйган энг олий мақсади нафақат Шарқу Ғарбда, балки бутун дунёнинг тинчликсевар кучларининг ҳамфикр бўлишига катта имконият берди.

Шу бугунги кунда Англияда жуда совуқ. Мана, биз ҳаммамиз иссиқ этиклар кийиб олганмиз. Тошкент ҳавоси ҳам анча совий бошлади. Аммо бу бизга ҳечам таъсир қилаётгани йўқ. Ахир серқуёш Ўзбекистоннинг пойтахти Тошкент шаҳрининг оловқалб инсонлари биз билан бирга.

● Брайка РАКИЧ, Югославия халқаро театр фестивали директори:

— Шу дақиқаларда ҳам Она Ватаним — Югославия нотинч. Нафақат Югославия, балки ер куррасининг жуда кўплаб нуқталарида саросимали ва таҳликага тушган инсонлар осуда ҳаётни орзу қилиб кутмоқдалар. Бутун жаҳон аҳолиси иқтисодий беқарорликни бошидан кечираётган бир пайтда, Тошкентда, мустақил Ўзбекистон давлатида бундай йирик фестивалнинг ўтаётгани таҳсинга лойиқ. Халқнинг маънавиятини ва маданиятни ўйлаган мамлакатнинг келажаги, албатта, порлоқ бўлади.

Фестиваль спектаклларидан бир нечтасини кўриб шундай хулосага келдим: санъат доимо тинчлик ва дўстлик байроғини кўтариб, инсонларни ўзаро меҳр-оқибатли бўлишга чақиради.

Бу анжумандан олам-олам таассуротлар ва дўстлар орттириб қайтаётганимдан бениҳоя хурсандман.

Раҳим МИРЗО ёзиб олди.

● СУРАТЛАРДА: «Театр: Шарқ— Ғарб» Халқаро фестивалида намойиш этилган саҳна асарларидан кўринишлар.

ҚОЗОҚ ХАЛҚ МАҚОЛЛАРИ

Кўз етмаган жойга сўз етади.

* * *

Сувни чим тўхтатади,
Сўзни чин тўхтатади.

* * *

Эр йигит эл учун туғилиб,
Эл учун ўлади.

* * *

Эр янглишиб қўлга тушади,
Қуш янглишиб тўрга тушади.

* * *

Қулфлоғлик сандиқни
Тиш очмаса, тил очар.

* * *

Йигитнинг хуни — юз йилқи,
Ор-номуси — минг йилқи.

* * *

Яхши отнинг ёдини сақлагунча,
Яхши йигитнинг орини сақла.

* * *

Қулоқдан кирган совуқ сўз,
Кўнгилга бориб муз бўлади.

* * *

Арғумоқ бирда ёлли, бирда ёлсиз,
Эр йигит бирда молли, бирда молсиз.

Акбар АЛИЕВ тайёрлаган.

КИЧКИНТОЙ гўдак. Ҳали бу дунёнинг ғам-ташвишлари-ю бахт-қувончлари нима эканлигини англаб етмайди. Унга қараб ҳавасим келади. «Маза» дейман унга. Ҳеч нарсани ўйламайди. Йўқ дейман, бу гўдаклар хонадонларга олам-олам қувонч бағишлайди.

Болалар уйи — бу жойнинг номини эшитиб ҳар биримизнинг юрагимиз эзилади. Ота-она меҳрига қонмаган, отаси йўлига нигорон, онасининг иссиқ бағрини қўмсаб турган болаларни кўз олдимга келтирсам, юрагим увишаверади.

...Назира буви кексайиб қолди. Ҳовлисида чой ичиб ўтирарди. У яқиндагина катта ўғли Бахтиёрнинг уйидан келган эди. Ҳовлининг ўртасида Нилуфар ва Наргиза идиш-товоқларни ювишаётган эди. Буви невараларига ҳавас билан қараб қўйди. Наргиза Бахтиёрнинг қизи. Нилуфар Баҳодирнинг қизи. Назира буви ўзига ўзи: «Балки ўғлим Азиз тирик бўлганда 3-неварам ҳам шу ҳовлида ўйнаб юрарди. Ўз бағримда бўлардди, — деб қўйди. Шу ҳақда бувининг кўз олдидан воқеалар бирма-бир ўтди.

Она ўғли Азизни уйлантириш ҳаракатига тушди. Ҳаммалари тўй ташвишига шўнғиб кетишди. Гулбаҳор билан Азизнинг тўйи жуда чиройли ўтди.

Икки ёш учун бахтли кунлар давом этаверарди. Ойлар, йиллар ўтди. Гулбаҳор икки ўғиллик бўлди. Азиз уларга яхши ният билан Алишер ва Давронбек деб ном қўйди. Азиз ўзида йўқ хурсанд. Ҳар куни ўғилларига ҳар хил ширинликлар, ўйинчоқлар олиб келарди. 3

** Дил тубидан*

БОЛАЛАР УЙИНИНГ БОЛАСИ

йилдан сўнг ўғил тўйи қилишди. Кейин улар яна бир фарзанд кўришди. Унинг исмини Назира буви Баҳром деб қўйди. Гулбаҳор кун-кунга ўзгарар, деярли, ҳар куни онасиникига борар, 2 ўғилни бувига ташлаб, кенжасини олиб кетарди. Буви бечора мункиллаб қолган, болаларга зўрға қарар эди. Гулбаҳорнинг ойиси ҳар куни қизига: «Азизга айтгин, дом олсин, ҳовлида қийналяпсан» деб уқтирарди. Гулбаҳор бу гапни Азизга айтди. Азиз «Қандай қилиб онамни ташлаб кетаман» деди. Гули: «Мен бу ерда туролмайман. Совуқ сувда қўлларим музлайди. Ёзда-ку майли, деди. Азиз Гулбаҳорни деса онасидан кечиши керак. Онаси деса Гулбаҳор ва болаларидан. Азиз аламини арақдан ола бошлади. Охири бу оқ ажал Азизни ўз домига тортди. Гулбаҳор эрининг йигирмаси ўтмасдан уйига кетди...

Назира буви кўзларидан оққан аччиқ ёшни артди. Наргиза югуриб келди:

— Буви, нега йиғлаяпсиз? Жон буви, йиғламанг.

— Болаларим, — деди буви, — ҳозир биз болалар уйига борамиз. Амакингнинг руҳи шод бўлади. Алишер билан Давронни олиб келамиз... Ўзим уларни боқиб оламан. Гулбаҳорга ҳам худонинг боққан балоси бордир.

...Доноларнинг гапи бор: болалик уй гулистон, боласиз уй гўристон. Эй одамлар, огоҳ бўлинг: юртимизда болалар уйининг боласи сира бўлмасин.

Фазилат РАСУЛОВА.

** Ажойиботлар оламида*

ЧУМОЛИЛАРНИНГ «ТИРИК» ҚУРОЛИ

ТРОПИК ўрмонларда барг қирқувчи чумолиларни тез-тез учратиш мумкин. Бу чумолиларнинг уруғларига ўхшамайдиган томони шундаки, улар ўз инларига ҳар доим ихчам қирқилган япроқларни ташишади. Қўзиқоринларнинг ўсишини таъминлайдиган бу япроқлар уларга озиқ вазифасини ўтайди.

Олимлар бу япроқларнинг ўзига хос хусусиятини сезиб қолдилар. Баъзи мутахассислар уни кесиб кўрганларида, у ердан чумолиларни айтиш мумкинки, болалари учун озиқ бўладиган суюқлик бор экан. Лекин энг муҳими бу эмас. Панамадаги тропик илмий-тадқиқот институтининг олимлари Дональд Фишер ва Карен Месснинг кузатишларига қараганда, япроқ қирқадиган чумолиларнинг йўлида тез-тез паразит — пашшалар (апоцефамус аттофилуслар) чумолиларнинг тўғри калласига ўзларининг тухумлари билан ҳужум қиларканлар. Бундай зўравонлик қурбони эса фақат пашшалар бўлиб чиқиши ҳам мумкин. Унда тухум билан ҳужум қилган пашша ўз ишини бажаргач албатта япроққа таяниши керак. Бироқ, Д. Фишер ва К. Мосс айтишича бундай шароитда япроқда чумоли «чақалоқ»лари бўлади. Пашшалар эса камдан кам ҳолларда ўзларининг қора ишларини қилиш учун уларнинг ёнига ўтиради. Агар «қўниш»га қасд қилиб қўйган бўлсалар ҳам, тез учиб кетади. Бундай пайтда насл қолдиришга улгуролмайди.

Доришунослар синов ўтказдилар. Улар бир неча паразит-пашшаларни чумолиларнинг бешта ҳар инларидаги япроқлардан қирқилган ўтларга қўйди. Шу пайтнинг ўзида «чақалоқ»ларнинг сони бирданига кўтарилиб кетди. Бундай кескин ҳаракат билан «чақалоқ» чумолилар зўравон паразит-пашшаларни қўрқитиб юборишади.

ТОРОМИРО ҚАЙТМОҚДА

ПАСХИ оролларида кўп учрайдиган бу ўсимлик ҳунармандчилик ишларида кенг қўлланилган. Бўйи икки метр, эни 10—50 сантиметр бўлган бу ўсимликнинг шохларидан оролда яшовчилар қайиқ, қурол, турли асбоблар, топишмоқ ёзувли катаклар ясаганлар.

Тошли ғилдираклар замони ўсимликларни йўқотиш билан маданиятнинг кулини кўкка совурди. Тороmиронинг охирги бўлакларини европаликлар келтирган қўйлар еб битирди.

1935 йилда чилилик ўсимликшунос К. Писарро ёниб ўчган вулқон ичидан тороmиронинг ёввойи бўлагини топиб олди. Уларни териб Чилининг Виньe-дель-Мар шаҳридаги ботаника боғига жўнатди. Кейин нима бўлгани ноаниқ, бироқ яқинда боғнинг янги директори тасодифан 1,5 метрлик ноаниқ ўсимлик бўлагини учратди. Бу ўша тороmиро эди. Ҳозир қирқ етти ниҳолни Пасхи оролига қайтариш учун экилган.

Ҳунармандчиликнинг асосини оролга қайтаришни олимлар уддасидан чиқа оладиларми ёки бу ердаги экологик ҳолат кейинги 300 йилга нисбатан жуда ўзгарганми? Буни эса ҳаёт кўрсатади.

Назира СОДИҚОВА.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» СИЗНИНГ ГАЗЕТАНГИЗ

Ҳафтанинг ҳар жума кунлари газетанинг 4-саҳифасида «Зангори экран» орқали кўрсатиладиган ҳафталиқ дастур тўла эълон қилинади.

1994 йилда ҳам «Оқшом» газетаси ўзининг ана шу анъанасини давом эттиради.

Душанба, 1. XI

● ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Совға».
18.25 «Ёшлик» студияси. «Истеъдод».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Эълонлар.
19.25 Олим Хўжаев номидаги Сирдарё вилояти театри артистлари Н. Ўринов ва Р. Юнусовалар концерти.
20.00 «Булутларга ёндош оҳулар». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Театр: Шарқ — Ғарб» халқаро фестивалининг якуни.
22.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Сўғдиёна» [Жиззах] — «Навбаҳор» [Наманган]. Жиззах шаҳридан ёзиб олинган.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Билдирсой». Телефильм.
19.30 «Лаҳза». Хабарлар.
19.50 «Ассалому алайкум» (такрор.).
20.50 «Билиб қўйган яхши».
21.10 «Лаҳза». Хабарлар.
21.30 «Қора шаҳзода». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Тингланг, томоша қилинг...».
9.40 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 22-серия.
10.10 Концерт.
10.45 «Мавзу».
11.30 «Гол».
12.00 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
15.25 «Телемикст».
16.10 «Мусиқий башорат». Кўп серияли телефильм премьераси.
16.40 Болалар телевидениеси уюшмаси.
17.20 «Иқболи кулганда».
18.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
18.30 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
18.35 «Гол».
19.10 «Ҳафтанинг акс садоси».
19.40 «Қойил!».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 22-серия.
21.55 «Спорт уик-энди».
22.10 «Янги студия» таништиради: «Матбуот-клуб». Танаффус пайтида [24.00] — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 Россияда бизнес.
9.30 «Ярмарка, ярмарка...».
10.00 Тонгги концерт.
10.15 Киноафсоналар. «Генри Фонда».
11.15 «Мусиқа йирик планда». А. Шнитке мусиқаси янграйди.
11.45 Хонаки экран. «Кўз боғлагич». Бадиий фильм.
13.05 «Рязань совчиликлари».
13.35 «Телегазета».
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.00 Киноқиссалар. «Фироғий — бахтдан айрилган демак». Бадиий фильм. 1-серия.
15.05 «Гомельга рус романсини излаб».
15.35 Мульти-пульти.
15.45 «Бола тилидан».
16.15 Болалар учун янгиликлар.
16.30 «Трансросафир».
17.15 Театр сафари. «Габима»: бугун ва неча».

*

18.00—20.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.20 Душанба куни детектив. «Лаки страйк» таништиради. «Рақобатчилар жанги». Бадиий фильм. «Криминал ходисалар» туркумидан.
21.15 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
21.45 Катталар учун мультфильм.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.30 «Ҳақиқат онлари».
23.25 «Репортёр».

Сешанба, 2. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Қўшиқ рақсга уланса...».
7.50 «Булутли йўлкаларда сайр». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Қувноқ болалар».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 «Бу разведкада бўлган эди». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. География. Транспорт ва иқтисодий алоқалар.
11.00 «Ёшлик» студияси. «Учрашув».
11.20 «Оддий кун». Телефильм.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Зоология.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Биргаликда куйлаймиз».
18.40 «Обуна-94».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Эълонлар.
19.25 Дунё воқеалари.
19.35 Лирик концерт.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 «Хотира». Мақсуд Шайхзода.
22.00 «Челюскинчилар». Бадиий фильм. 1-серия.
23.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
20.10 «Мусиқали меҳмонхона».
20.50 Дам олиш соатларида.
«ОМАД» таништиради:
21.10 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20, 00.35— Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Қувноқ нотачалар».
9.40 Мультфильм.
9.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.45 «Инсон ва қонун».
11.15 «Хусяин Ахметовнинг нурафшон тароналари». Телефильм премьераси [Уфа].
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 Болалар учун фильм. «Милтиллаб ёнган гулханлар». 1-серия.
13.25 Мультфильмлар.
13.50 «Бегона шаҳардаги ёмғир». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.

*

15.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
15.25 «Ишбилармон кишилар хабарномаси».
15.40 «Конверсия ва бозор».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Иш».
16.25 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.50 «Скоморохи» фольклор ансамблининг чиқиши [Прокопьевск].
17.05 «Стартинейджер».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
18.25 «Россия сайловининг акс садоси».
18.45 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
18.55 «Мулкдор алифбоси».
19.05 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.55 «Мавзу».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «КТВ-I» ҳамда «Франс интернасиональ» канали таништиради. «Казимир». Бадиий фильм [Франция].
22.55 «Матбуот-экспресс».
23.05 Магомаев ҳузурида меҳмонда.
24.00 Янгиликлар.
00.40 «Око» студияси таништиради: Телефильмларнинг Россия очиқ фестивали.
01.20 Бадминтон. Гран-прининг жаҳон серияси.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Ҳақиқат онлари».

* * *

12.00 Хонаки экран. «Қотилликдан кейинги етти кун». Бадиий фильм.
13.30 Мульти-пульти.
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.00 Киноқиссалар. «Фироғий —бахтдан айрилган демак». Бадиий фильм. 2-серия.
15.10 Ҳужжатли фильм.
15.40 «Рус ижозатномаси».
16.10 «М-трест».
16.25 Болалар учун янгиликлар.
16.40 «Рост» студияси. «Раҳмат сизга устозлар».
17.10 «Трансросафир».

*

18.00—20.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.20 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 238-серия.
21.10 «Динозаврга айланмайлик».
21.25 «Ишнинг кўзини билган одам».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.15 «Мўмин-қобил йўлбошчилар».
22.55 «Сизга тилайман...». Ю. Гуляевни хотирлаб.
23.25 «Санкт-Петербург мусиқаси».

Чоршанба, 3. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Дутор ва танбур тароналари.
7.50 «Қуёшда пишган нон». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 «Билиб қўйган яхши».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 «Содиқ дўстим Санчо». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Умумий биология. Органик олам эволюциясининг асосий йўналишлари.
11.00 «Ўзбекистон спорти».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбек адабиёти. Чўлпон. «Кеча ва кундуз» романи.
12.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Сеҳрли оҳанглар».
18.40 «Сўзана ва чинни буюмлар». Телефильм.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Эълонлар.
19.25 Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг 50 йиллигига. «Тадқиқот ва ҳамкорлик».
20.00 «Истиқлол рамзи». «Ўзбектелефильм» премьераси.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Пахтакорлар учун кўрсатув ва концерт.
22.00 «Челюскинчилар». Бадиий фильм. 2-серия.
23.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Қувноқ жилолар».
20.00 «Спринт».
20.25 «02» тўлқинида.
20.45 «Довулдан ҳам кучли». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Ҳакка». Болалар ахборот кўрсатуви.
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «Савдо кўприги».
11.00 «Навбатдаги қадамни қўйиш учун...». Илмий-оммабоп фильм премьераси [«Центрнаучфильм»].
11.20 Воронеж Давлат рус халқ хорининг концерти.
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 Болалар учун фильм. «Милтиллаб ёнган гулханлар». 2-серия.
13.25 Мультфильмлар.
13.55 «Бегона шаҳардаги ёмғир». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

*

15.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
15.20, 18.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «Музограф».
17.00 «Қизлар ўртасидаги сир».
17.20 «700 клуби».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
18.25 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси. «Ассалому алайкум, бу мен».
18.50 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.50 «Миниатюра».
20.00 «Аср сирлари».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 Петров хиёбони ҳақида хотира.
22.10 «Матбуот-экспресс».
22.20 В. Молчановнинг муаллифлик кўрсатуви.
24.00 Янгиликлар.
00.40 «Катта сайр».
01.20 «MTV».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Мўмин-қобил йўлбошчилар».
9.30 «Параллеллар».
9.45 Христианлар учун кўрсатув.
10.15 Санъат майдони. «П. И. Чайковский: хатлар ва мусиқа».
11.00 Киноафсоналар. «Гретта Гарбо».
12.00 Мульти-пульти.
12.25 Хонаки экран. «Гуноҳ». Бадиий фильм.
13.45 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.10 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
14.55 «Телегазета».
15.00 «Бизнес: янги номлар».
15.15 «Трансросэфир».
16.00 «Услуб».
16.30 Болалар учун янгиликлар.
16.45 «Рост» студияси. «Раҳмат сизга, устозлар».
17.15 «/-клуб».

*

18.00—19.15
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.15 Футбол. УЕФА кубоги. 1/16 финал. «Днепр» (Украина) — «Айнтрахт» (Германия). Днепропетровскдан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида—(Мульти-пульти).
21.05 «Россияни қандай эпақага келтириш мумкин?».
21.30 «Дўнганча тўй». Телефильм.
21.50 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.55 Футбол. Европа чемпионларининг кубоги. «Спартак» (Россия) — «Лех» (Польша). «Лужники» стадионидан олиб кўрсатилади.
23.40 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 239-серия.
00.30 Катталар учун мультфильм.
00.40 Криминал ходисалар экрани.

Пайшанба, 4. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Дилдан янграр қўшиқлар».
7.50 «Карнайчўп». Мультфильм.
8.00 «Қувноқ болалар».
8.20 «Нодир хазина». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Матбуот саҳифаларида [рус тилида].
9.10 «Тренер». Бадиий фильм.
10.30 «Ёшлик» студияси. «Тежамкорлик сирлари».
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ҳуқуқий давлат сари».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Эълонлар.
19.25 «Обуна-94».
19.40 Мумтоз куйлардан концерт.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг 50 йиллигига. «Илмий тафаккур маркази». «Ўзбектелефильм» премьераси.
21.40 Республика театрларининг телевизион фестивали. «Алла». Жиззах вилоят театрининг спектакли.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Болалар учун. «Табассум».
20.00 «Шаҳрисабз». Телефильм.
20.15 «Тошкент оқшомлари».
«ОМАД» таништиради:
21.30 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20, 00.35— Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 Мультфильм.
9.50 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.40 Садовое кольцодаги саройда.
11.10 «Сеҳрли микрофон».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 Болалар учун фильм. «Яшил орол сири».
13.30 Мультфильм.
13.40 «Қумликдаги уй». Телевизион бадиий фильм.

*

15.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.45 «Джэм».
17.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
18.25 «Мен сизга қўшиқ куйлаб бераман». Алексей Ивашченко ва Георгий Васильев.
19.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.50 «Театр майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия [АҚШ].
23.05 «Матбуот-экспресс».
23.15 «Бумеранг».
23.45 Катталар учун мультфильм.
24.00 Янгиликлар.
00.40 «Рок-н-ролл ТВ».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Кетдик».
9.10 Тонгги концерт.
9.25 «Сўнган юлдузми?».
9.55 Юлдузлар ёғилганда. «Александр Барикин. Эстрадада 20 йил».
10.55 «К-2» таништиради». «Олтин бургут».
11.50 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 238 ва 239-сериялар.
13.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.55 «Дунё аёллари». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси. 2-серия. (АҚШ).
14.20 «Қутқариш хизмати 911».
15.15 «Терминал».
15.45 Мульти-пульти.
16.25 Болалар учун янгиликлар.
16.40 «Рост» студияси. «Яшил мактаб».
17.10 «Трансросэфир».

*

18.00—20.05
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 240-серия.
20.55 «Осойишта уй».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Криминал ходисалар экрани.
22.35 «Осойишта уй».
23.35 Санъат майдони. «П. И. Чайковский: хатлар ва мусиқа».

Жума, 5. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Жон Ўзбекистон». Концерт.
7.50 «Хазина». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Кимиз». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 «Тақдири азал». Бадиий фильм.
10.05 «Футбол майдонларида».
10.35 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
11.05 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар меҳмонхонаси.
18.40 «Обуна-94».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Эълонлар.
19.25 «Яхшилар етсин муродга». Ўзбекистон халқ артисти Камолиддин Раҳимов билан мусиқий мулоқот.
20.00 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ўзбекистон—катта имкониятлар мамлакати».
21.30 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
22.40 «Ажойиб хаёлпараст». Бадиий фильм.
23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Сурхон». Телефильм.
19.30 «Қизиқарли учрашувлар».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Марҳум хотираси», «Шўр пешоналар». Қисқа метражли бадиий фильмлар.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 Болалар учун фильм. «Мармар уй».
10.40 И.-С. Бах. «Ре-минор». Икки скрипка билан оркестр учун концерт.
11.00 «Саёҳатчилар клуби» [сурдо таржимаси билан].
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 Болалар учун. «Емеля ҳақида эртак». Давлат қўғирчоқ Катта театри фильм-спектаклининг премьераси [Санкт-Петербург].
13.20 Мультфильмлар.
13.45 «50х50». Телетомошаси.

* * *

15.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.05 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Узун сочли гўзал Варвара». Бадиий фильм.
17.40 Опа-сингил Литвиненколар куйлайди. Краснодардан кўрсатилади.
18.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
18.20 «Россия сайловининг акс садоси».
18.45 «Инсон ва қонун».
19.15 «Вагон-03».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
21.40 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
22.35 «Матбуот-экспресс».
22.45 «Иллюзиялар канали. Қизил майдон».
23.45 Ф. Куперен асарларини А. Майкапар ижро этади [клавесин].
24.00 Янгиликлар.
«ВИД» таништиради:
00.40 «Музобоз».
01.25 «Сиёсий бюро».
01.55 «Авто-шоу».
02.25 «Х» программаси.
02.50«Обоз» майдончаси.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Кетдик».
9.10 «Параллеллар».
9.25 «Осойишта уй».
10.20 «Биз томонларда».
10.55 «Ҳайвонот оламида».
11.55 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 240-серия.
12.45 «Ностальжи» —барча авлодлар мусиқаси.
13.15 «Услуб».
13.45 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.10 «Танаффус». В. Леонтьев куйлайди.
14.20 «Ёдимиздаги ва биз севган одамлар ҳақида». Михаил Болдуман.
15.05 «Кўҳна эртак сири». Рязань Давлат қўғирчоқ театрининг спектакли.
15.45 Жума кунлари Дисней. «Флоридада Дисней студиясининг очилиши». 2-серия.
16.35 Болалар учун янгиликлар.
16.50 «Уз манзили».
17.20 «Телегазета».
17.25 «Трансросэфир».

*

18.00—20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.00 «Уинстон Черчилль—чўққига йўл». Кўп серияли бадиий фильм премьераси. 6-серия.
21.00 «К-2» таништиради. «Бизникиларни билиб қўй».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 «Мутлақо махфий».
23.20 «Рок-н-ролл афсоналари».
00.20 «Экзотика».

Шанба, 6. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Субҳидам наволари.
7.50 «Нодон сичқон ҳақида эртак». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 Шифокор маслаҳати.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 «Соҳибжамол Ойсулув ҳақида ривоят». Бадиий фильм.
10.20 «Ёшлик» студияси. «Меҳнатим — элга манзур».
10.50 Ҳинд тили.
11.20 «Тадбиркор фермерлар».
11.45 «Оналар мактаби».
12.15 Болалар учун. «Чаман қизлари».
12.50 Француз тили.
13.20 «Илҳом дақиқалари».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Ансамбль». Телефильм.
18.20 «Ғазалхон ёшлигим».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Телефильм.
19.40 Дам олиш концерти.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Булоқлар кўз очганда». Хоразм вилоятидан кўрсатув.
21.40 Футбол.Ўзбекистон кубоги. Ярим финал. «Навбаҳор» [Наманган] — «Нефтчи» [Фарғона]. Наманган шаҳридан ёзиб олинган.
23.10 «Тунги ёғду». Дам олиш кинопрограммаси.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Рақслар, рақслар...».
20.10 «Нарзанлар водийси». Телефильм.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Сўнгги пушаймон». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

6.45, 8.30, 15.20, 21.20, 01.00— Кўрсатувлар тартиби.
6.50 Эрталабки гимнастика.
7.00 «Матбуот-экспресс».
7.10 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
7.55 Янгиликлар.
8.35 «Қимор».
9.05 «Марафон-15» — кичкинтойларга.
9.30 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси. «Умид» видеоканали.
10.55 «Ақлли болалар ва ақлли қизлар».
11.35 «Эпкин ёзув» ёки Дания қироллиги ҳақида эртаклар». 2-қисм.
12.10 «Хаёлпараст қиз». Телеспектакль премьераси.
13.10 «Тиббиёт ҳамма учун».
13.40 «Ихтилоф». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия [«Мосфильм» Бельгия, Буюк Британия, Германия, Польша, Швейцария телеташкилотлари ҳамда кинофирмалари кўмагида суратга олган].
15.00 Янгиликлар.
15.25 «Ультра-си». Спорт кўрсатуви.
16.05 «Қизил квадрат».
16.45 «Исмингиз маъноси нимани англатади!».
18.00 Футбол бўйича чемпионлар лигасининг қуръа ташлаши.
18.30 «Ҳайвонот оламида».
19.10 «Оба-на».
19.40 «Коламбия пикчерс» таништиради: «Стингрей». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Дженнининг уруши». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси 4-серия.
22.20 «Резонанс» студияси таништиради.
22.40 «Даврани кенгроқ олинг!».
00.25 Янгиликлар.

«Сно-видение» тунги канали

01.05 «Паҳлавон отряди».
01.25 «Автоэкспресс».
01.40 Тунги спорт.
01.55 Тунги хит.
02.55 «Фақат ҳақиқат».
03.20 «Стоп-кадр».
03.25 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 «730-формула».
8.55 «Сиз яратган боғ».
9.25 «Рост» студияси. «Якунлар», «Бизнинг «Аралаш».
9.55 «Изабель». Дам олиш викторинаси.
10.40 «Мусиқий коллекция».
11.10 Кундузги сеанс. «Най учун ёзилган кўҳна куйлар». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

*

13.25—17.00
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

13.25 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
13.35 «Ўзбекистон келажагига бир назар».
13.55 «Авлодлар».
14.40 «Муҳаббат ва садоқат билан». Мусаввир Рўзи Чориев.
15.25 «Мозийдан ёғдулар».
16.10 «Чинсэн» (корейс тилида).
16.45 «Бу ажиб дунё».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.00 «Чегарасиз футбол».
17.55 Спорт кўрсатуви.

*

18.00—19.50
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.50 «Евразия-ТВ» таништиради: «Ленин... Поезд». Бадиий фильм. 1-серия. Режиссёр Д. Дамиани.
21.45 «Намуна нусхаси».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 «Ксюша ҳузурида».
22.55 «Ўзгалар ичида ўзимизнинг одам». Бадиий фильм.
00.30 «Таниш қиёфалар». Мусиқий дам олиш танлови.
01.00 «К-2» таништиради. «Америка юлдузлари».

Якшанба, 7. XI

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм [Ҳиндистон]. 39—40-сериялар.
10.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.30 «Ёшлик» студияси. «Даврага кел, дугонажон».
11.55 Д. Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти. Ўзбекистон композиторларининг асарлари.
12.30 «Тилга эътибор».
13.00 «Гул дарди». Шоира Нилуфар.
13.50 Турк тили.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Умид учқунлари».
18.45 «Ойнаи жаҳонда».
19.00 «Ҳафтанома» [рус тилида].
19.30 «Афсоналар ороли». Телефильм.
19.40 «Буюк мунажжим». Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллиги олдидан.
20.30 «Ҳафтанома».
21.10 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Пахтакорлар учун кўрсатув ва концерт.
22.10 «Кулги кечаси». Ҳожибой Тожибоев.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
17.00 «Мультфейерверк».
17.30 «Курьер».
17.40 «Мусиқий йўлка».
17.55 «Ҳар соҳадан бир шингил».
18.05 Болалар учун. «Совға».
18.30 «Салом, ёшлар!».
18.50 «Даракчи».
19.00 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
19.15 Эълонлар.
19.20 «Видео-0».
21.20 «Курьер».
21.30 «Мусиқий йўлка».
22.00 «Даракчи».
22.10 «Шарқ дурдоналари».
22.40 Эълонлар.
22.45 «Видео-О».

● «ОРБИТА IV»

6.40, 8.30, 19.00 — Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 «Авто-шоу».
7.25 «Муҳофаза ёрлиғи».
7.55 Янгиликлар.
8.35 Мультфильм.
8.50 «Эрта саҳарлаб».
9.20 «Марказ».
9.50 «Ҳамма уйдалигида».
10.20 «Спортлото» тиражи.
10.35 «Тонг юлдузи».
11.25 «Резонанс» студияси таништиради.
11.40 «Лидия Русланова». Телефильм премьераси. 1-серия [Санкт-Петербург].
12.45 «Ихтилоф». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
13.40 П. И. Чайковский хотираси. Россия Давлат академик Большой театрида концерт.
14.45 Янгиликлар.
15.00 «Саёҳатчилар клуби».
15.50 Хоккей. ХХЛ чемпионати. МАСК — «Динамо». 2 ва 3-даврлар. МАСК Спорт саройидан олиб кўрсатилади.
17.20 «Биз». Владимир Познернинг муаллифлик кўрсатуви.
18.05 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
18.45 Янгиликлар.
19.05 «Ҳунарли хор бўлмайди».
19.10 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
20.05 «КВН-93». Санкт-Петербург иқтисодиёт ва молия университети ҳамда «Дрим-Тим» командаларининг учрашуви [Донецк, Екатеринбург].
21.55 Эълонлар.
22.00 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.
22.45 «Серпантин».
23.45 Халқ оҳанглари.
24.00 Янгиликлар.
00.15 Бокс бўйича профессионаллар ўртасида жаҳон чемпиони номзодлиги учун матч-реванш. Оғир вазн. Риддик Боуи — Эвандер Холифилд. АҚШдан кўрсатилади.
01.15 Охирги киносеанс. «Хат ёзишмаслик шарти билан ўн йил». Бадиий фильм.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 Хайрли тонг! «Чемпионлар учун нонушта».
8.55 «Калит» кўрсатуви. «Шоҳона сафар». 4-қисм.
9.25 «Кимга қўшиқ ҳамроҳ бўлса». Ҳужжатли фильм.
9.50 «Рост» студияси. «Кнопкаларни бос!», «Кимга янгиси».
10.20 «Тилла шпора».

*

10.50—15.10
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

10.50 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
11.00 «Ўзбекистон — қадрдон уйимиз». Видеофильм премьераси.
11.50 «Ўзбекистон жаҳонга юз тутмоқда». «Театр: Шарқ-Ғарб» халқаро фестивали ҳақида.
12.35 «Умид» (уйғур тилида).
13.05 «Америка. Ўтмишга ва келажакка назар».
13.35 «Ўзбекистон: ҳамкорлик йўллари». Ўзбек ва япон сейсмологларининг илмий изланишлари.
14.05 «Ренессанс Шарқда».
14.55 «Бу ажиб дунё».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

15.10 Телеэкранда премьера. «Сочи шаҳрида қора тунлар». Бадиий фильм.
17.15 «Оқ қарға».
18.20 Спорт кўрсатуви.
18.30 Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни Пухнинг янги саргузаштлари», «Қора плашч».
19.20 «Ҳар бир кун байрам».
19.30 «Бола тилидан».
20.00 «Евразия-ТВ» таништиради: «Ленин... Поезд». Бадиий фильм. 2-серия.

*

22.00—24.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

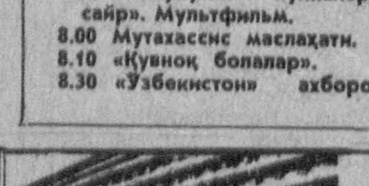

МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР:
хатлар — 33-29-70;
эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича
32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 2 босма табоқ.
Офсет. Қоғоз бичими А — 2
Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30
■ Босмага берилди 11.30.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6
Буюртма Г—588. 17.229 нусхада.